

EU-Orientering

*Udgivet af LO-Kontoret i Bruxelles
nr.5 – 20. maj 2005*

EU-kommissionen på vej med nyt for slag om arbejdstid

**Europa-Parlamentets stramning af forslag til nye regler for arbejdstid
i EU møder kritik både i EU-kommissionen og blandt EU-landenes
ministre og får nu ny modstand**

EU-kommissionen ventes at komme med nye forslag til arbejdstiden i EU, efter Europa-Parlamentet i sidste uge vedtog en betænkning, der gør op med Kommissionens forslag. Forslagene kommer ifølge EU-Orienterings kilder umiddelbart inden, at EU-landenes ministre mødes den 2. juni for blandt andet at diskutere arbejdstid.

Kommissionen ventes at gå imod Europa-Parlamentets forslag på afgørende punkter. EU-kommissær Vladimir Spidla sagde allerede inden parlamentets afstemning, at han ikke kunne støtte væsentlige ændringer, som parlamentet lagde op til. Det gjaldt det helt afgørende spørgsmål, om lande kan vedtage, at de står uden for EU-reglerne om arbejdstid. Kommissæren var heller ikke enig med parlamentet i, at tilkaldevagter, hvor for eksempel læger blot arbejder i akutte nødstilfælde, tæller som arbejdstid. På begge punkter ventes Kommissionen at gå imod parlamentets holdning og lægger dermed op til et opgør med parlamentet. Næsten samtlige landes ministre støtter Kommissionen i spørgsmålet om de såkaldte tilkaldevagter. De påpeger, at

manglen på personale ikke mindst på hospitaler gør situationen umulig, hvis vagter tæller som arbejdstid, selv om personalet reelt ikke udfører noget arbejde, men blot venter.

Ministrene er tilsyneladende også enige om, at fleksibiliteten skal øges ved afspadsering efter lande vagter. Kommissionen er enig med ministrene, men parlamentet ønsker en pligt til hurtig afspadsering.

Dermed ventes det, at Kommissionen kun giver parlamentet ret i en række mindre spørgsmål og fastholder holdningen i de afgørende spørgsmål.

Søger forlig

I Europa-Parlamentet erkender koordinatoren af socialisternes arbejdsmarkedspolitik, det britiske Labour-medlem Stephen Hughes da også, at det kan være svært at komme igennem med alle parlamentets ændringsforslag. - Vi ved, at der er lande og herunder ikke mindst Storbritannien, der er imod ændringerne, og derfor må vi nok ud i en hel forhandling med ministrene om et forlig, siger det britiske Labour-medlem Stephen Hughes. +++++

++++ Storbritannien har hidtil benyttet sig af retten til at stå uden for EU-reglerne for arbejdstid. Den ret kæmper Blair-regeringen indædt for at bevare. Briterne får støtte af blandt andre Tyskland, Polen, Slovakiet, Malta og Litauen. Men andre lande står lige så hårdt på, at EU-reglerne gælder for alle. Frankrig, Sverige, Belgien og Grækenland fører an i den fløj.

Parlamentet lægger op til, at den særlige ret til at stå uden for reglerne ophører tre år efter, at forslaget er trådt i kraft. På den måde får landene en frist til at tilpasse forholdene.

Står fast

Opgøret om retten til at stå uden for EU-reglerne ventes dermed at blive det afgørende slag, da ministrene på det punkt deler sig i støtten til Kommissionen og parlamentet.

Det er også det punkt, hvor Socialdemokraternes Ole Christensen venter størst problemer.

- Vi kan ikke acceptere, at lande blot kan stå uden for de fælles regler på så afgørende områder som arbejdstid, siger Ole Christensen.

Derimod venter han, at der kommer en forhandling om andre spørgsmål som tilkaldevagter.

- Det er nok i sådanne spørgsmål, vi kan blive nødt til at give os. Men det bliver i så fald i en forhandling, hvor vi også får noget, siger Ole Christensen. Et stort flertal stod bag Europa-Parlamentets betænkning. Men de danske

medlemmer var dybt uenige ved afstemningen. Mens både Venstres medlemmer og den radikale Anders Samuelsen stemte imod, undlod Jens-Peter Bonde, Juni-bevægelsen at stemme, mens de fem socialdemokrater plus Margrete Auken, SF, stemte for. Fælles for modstanden var, at de alle mente, at arbejdstid med mere detaljerede regler er noget, der bedst løses i det enkelte land. Heri er Ole Christensen, S, ikke enig.

- Arbejdstid handler om sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen. Det er noget, der må gælde for alle. Men der skal også være en vis fleksibilitet, så arbejdstiden tilpasses forholdene på arbejdspladserne. Det er jo netop det, forslaget tager højde for. Men så siger vi, at sådanne tilpasninger sker først og fremmest via aftaler mellem parterne. Det er jo lige efter den danske model, siger Ole Christensen.

Det er uvist, hvor langt ministrene kommer på mødet den 2. juni. Det luxembourgske EU-formandskab stiledede oprindeligt mod en enighed. Hvis den på forhold ikke synes mulig, er det tænkeligt, at ministrene mødes endnu en gang inden 1. juli. Da overtager Storbritannien EU-formandskabet. Briterne har så markante holdninger til arbejdstid, at der næppe kommer nogen løsning under deres formandskab. Derfor ønsker det Luxembourgiske formandskab en afklaring inden den 1. juli. PM.

Nærmere forlig om service i EU

Frankrigs præsident lukker øjnene for EU-forslaget om et frit marked for service, men forslaget er tættere på egentlige forhandlinger, efter Europa-Parlamentet søger kompromiser

Slaget om et indre marked for service og tjenester i EU går i juni ind i en mere afgørende fase, når både Europa-Parlamentets udvalg og også EU-landenes ministre tager fat på Kommissionens forslag. Forslaget er et af de mest kontroversielle, EU-kommissionen har ++

+++ stillet, fordi åbner for konkurrence på et marked, hvor det offentlige hidtil har spillet en hovedrolle og på mange områder også en solorolle. Ikke mindst den socialistiske gruppe i Europa-Parlamentet har kritiseret forslaget fra EU-kommissionen, som den grønne gruppe ønsker helt taget af bordet. Men efter to udspil fra ordførere fra afgørende udvalg i parlamentet ser socialdemokraternes Henrik Dam Kristensen muligheder for forlig. - Nu nærmer vi os noget, vi kan forhandle om, siger Henrik Dam Kristensen. Dermed håber han, at der nu kan komme gang i de egentlige forhandlinger om et frit marked for service og tjenester, selv om han også erkender, at forhandlingerne bliver svære. Det er et meget afgørende marked, der tæller op til 70 procent af EU-landenes økonomier.

Ventede hurtig vedtagelse

Da Kommissionen stillede forslaget i januar sidste år, sagde den daværende kommissær Bolkestein da også, at det var det mest epokegørende forslag, Kommissionen havde stillet, siden den kom med hele forslaget om EU's indre marked.

Men Bolkestein regnede ikke med, at han dermed kastede det politiske EU ud i et opgør, der totalt splittede både landenes ministre, Europa-Parlamentet og også arbejdsgivere og lønmodtagere, selv om også enkelte alliancer mellem arbejdsgivere og lønmodtagere blev skabt i protest mod forslaget. Tværtimod var planen, at forslaget skulle hurtigt gennem EU-systemet og helst nå langt, inden den ny EU-kommission gik i gang om efteråret.

Frankrig imod

Protesterne væltede imidlertid ind, og forslaget kom også til at spille ind i den franske valgkamp forud for afstemningen om EU-traktaten næste søndag. Franskmændene værner om den offentlige service, og i sidste måned meddelte den franske præsident, Jacques Chirac, efter et møde med den tyske kansler Gerhard Schröder, at der ikke længere var noget forslag til et frit marked. - Tyskland, Frankrig og flere andre lande har helt klart bekræftet, at forslaget ikke

eksisterer mere, sagde Chirac ifølge Reuters efter mødet. Men det gør det alligevel. Dog ikke som det eneste, der diskuteres nu. I sidste uge kom ordføreren i Europa-Parlamentets beskæftigelsesudvalg, den belgiske socialist Anna Van Lancker, med sit forslag på et pressemøde i Europa-Parlamentet i Strasbourg.

Følger hjemlands regler

Tidligere er også ordføreren for parlamentets udvalg for det indre marked, den tyske socialdemokrat Evelyne Gebhardt, kommet med sin betænkning. Det er de to betænkninger, der får Henrik Dam Kristensen til at se muligheder for forlig.

Begge ordførere bryder således på en række punkter med Kommissionens forslag og udelukker en række tjenester for den fri konkurrence. De gør blandt andet op med EU-kommissionens helt afgørende princip om, at virksomheder blot skal følge hjemlandets regler, hvis det udfører opgaver i et andet land. Det er det princip, der især har udløst de politiske protester og skabt politisk røre. - Kun, hvor der er et vist niveau af fælles regler mellem lovgivningen i landene, behøver virksomheden blot følge hjemlandets regler. Men så længe, der ikke er ens regler, har et land ret til at opstille egne kriterier og betingelser til de udenlandske virksomheder, der arbejder i landet, sagde Anna Van Lancker.

Frygter social dumping

Hun understregede på linje med Gebhardt, at det er afgørende at undgå social dumping, hvis der åbnes for konkurrence inden for service og tjenester. Faren for dumping var imidlertid reel, hvis landene blot fulgte hjemlandets regler. I så fald ville virksomheder i lande, hvor arbejdsregler var få eller på et lavt niveau, have en konkurrencefordel, når de tog opgaver i lande med højere standarder. - Det er nødvendigt, at arbejdsforhold ikke kommer under pres, når virksomheder udfører opgaver i andre lande, sagde Anna Van Lancker. Henrik Dam Kristensen er helt enig i, at der ikke må finde social dumping sted. Virksomhederne må følge de +++

+++ arbejdsregler, der er i de lande, de arbejder i, som minimum.

Anna Van Lancker og Gebhardt søger også at finde kompromiser på flere andre områder, hvor Kommissionen har skabt splittelse. Det gælder ikke mindst spørgsmålet om, hvad det er for en service, EU ønsker fri konkurrence indenfor. Og om der er visse servicere og tjenester, befolkningerne har helt afgørende brug for, og som dermed ikke bør omfattes af konkurrence.

Områder holdes ude

I dag har EU ikke regler for det, der i EU-sproget hedder service af almen interesse. Anna Van Lancker finder derfor, at det må være det enkelte land, der selv definerer de opgaver, der er så helt grundlæggende, at de holdes uden for konkurrence.

- Så længe EU ikke definerer, hvilke interesser der er af almen interesse for befolkningen, så må det være op til det enkelte land at gøre det, men under ansvar for EF-domstolen, så landene ikke blot forsøger at beskytte sig mod konkurrence, siger Van Lancker.

Alligevel definerer hun enkelte områder, som forslaget til et direktiv ikke omfatter. Det gælder både sundhed, uddannelse, sociale tjenester og en række transportopgaver. Dertil kommer alle de områder, hvor EU i dag har regler eller er på vej med regler. Det gælder blandt andet post, el og vand. Også på de punkter er Henrik Dam Kristensen enig.

- Det er helt afgørende, at forslaget ikke må omfatte sundhed og sociale områder som ældreomsorg og børnepasning, siger Henrik Dam Kristensen.

Ret til skrappe regler

Van Lancker går også op med Kommissionens forslag om, at det er hjemlandet, der udfører kontrol med egne landes virksomheder, når de udfører opgaver i andre lande. Også her følger hun Gebhardt.

- Det er arbejdslandet, der udfører den kontrol og stiller betingelser, sagde Van Lancker og har også her Henrik Dam Kristensens støtte.

Endelig mener van Lancker, at det skal være muligt for et land at stille skrappe regler end dem der i dag gælder, når virksomheder udstationerer medarbejdere i andre lande.

Henrik Dam Kristensen erkender, at parlamentets to ordførere dermed begrænser de områder, hvor EU åbner for konkurrence. Men han afviser kritikken fra blandt andre Venstres Karin Riis-Jørgensen, der er imod begrænsningerne.

- Der er masser af områder tilbage, hvor det også vil være sundt med lidt konkurrence. Tag bare tandlæger og briller, hvor forbrugerne betaler alt for meget. Sådan er der megen service, der trænger til konkurrence. Men det må ikke ske til skade for arbejdsforholdene og forbrugerbeskyttelsen. Det er det afgørende for os, siger Henrik Dam Kristensen.

Parlamentet venter at have sin stilling endelig klar i september eller oktober. PM

Kina afviser EU-kritik af tøjsalg

Den kinesiske regering går skarpt i rette med EU-kommissionen, efter handelskommissær Peter Mandelson tirsdag sagde, at Kommissionen tager konkrete skridt til at begrænse importen af kinesiske af tøj og tekstiler fra Kina. Også USA forsøger at begrænse importen, efter markedet blev givet frit den 1. januar. - De tiltag, som USA har taget, og som EU planlægger, underminerer solidariteten i WTO-reglerne og har en negativ indvirkning på forhandlingerne i

Doha (om frihandel), sagde den kinesiske handelsminister Bo Xilai efter udtalelserne fra Mandelson. Kineserne anklager EU og USA for at tale for frihandel. Men når frihandlen rammer deres egne markeder, så slår de bremsen i. Den kinesiske vrede får imidlertid ikke Kommissionen til at slå bak. Onsdag sagde Kommissionens formand, José Manuel Barroso til Europe 1, at EU er parat til at gå videre med andre end de to produkter, der nu lægges op til at +++

+++ begrænse importen af De foreløbige til varer, som Kommissionen tager kontakt til kineserne om, er T-shirts og hørgarn. De er mellem ni tekstil- og tøjprodukter, som Kommissionen for fire uger siden besluttede at se nærmere på, efter ordninger med improtkvoter ophørte fra 1. januar.

Importen af T-shirts fra Kina er siden steget med 187 procent, og importen af hørprodukter er gået op med 56 procent i forhold til sidste år. Produktionen af T-shirts er samtidig faldet med 30-50 procent i Portugal, med 12 procent i Grækenland og 8 procent i Slovenien. For hørgarnet er produktionen i Europa faldet med 25 procent og beskæftigelsen med 13 procent. Den europæiske tøj- og tekstilindustri frygter, den taber et par millioner job de kommende år, hvis der ikke gribes ind

mod den kinesiske import med uhørt lave priser.

EU-kommissionen begrundede de nye tiltag med, at et land efter reglerne i Verdenshandelsorganisationen WTO kan kræve, at et andet land indfører begrænsninger, hvis eksporten af bestemte produkter pludselig øges med over 7,5 procent.

Men der er en tidsbegrænsning for begrænsningerne. Og EU-landene må senere selv klare konkurrencen, hvis EU ikke nu opnår frivillige aftaler med kineserne.

EU-kommissionen påpeger, at en række ulande også er ramt af den øgede konkurrence fra Kina. Produktionen af T-shirts i Pakistan er ifølge Kommissionen faldet med 37 procent i årets første måneder. PM

Lettere at slutte virksomheder sammen

Det bliver lettere for virksomheder at slutte sig sammen på tværs af grænserne i EU. Europa-Parlamentet vedtog på sin samling i Strasbourg i maj en sæt regler, der ventes at få støtte af EU-landenes erhvervsministre og allerede har Kommissionens godkendelse. I dag har flere lande forbud mod, at virksomheder slutter sig sammen med virksomheder i andre lande, eller gør det meget vanskeligt. De restriktioner bliver forbudt med de nye regler.

EU-kommissionen kom med sit forslag for et par år siden. Forslaget mødte fra starten modstand i en række lande heriblandt Tyskland, hvor regeringen og fagbevægelsen frygtede, at sammenlutninger af virksomheder betød et farvel til tyske regler om medbestemmelse. Også i Danmark var der frygt for de danske regler om medarbejdervalgte medlemmer af bestyrelser.

I omkring halvdelen af landene i EU har de ansatte imidlertid ikke ret til nogen

form for medbestemmelse. Regeringerne i de lande ønskede ikke at få indført medbestemmelse via regler i EU. Et kompromis siger nu, at virksomheder, der slutter sig sammen, skal forhandle med de ansatte om medbestemmelse, hvis et af lande har en sådan ordning. Kan parterne ikke blive enige, gælder ordningen med medbestemmelse, hvis 33,3 procent af de ansatte tidligere havde en sådan ordning.

Kompromiset følger dermed en ordning, der gælder for det europæiske selskab. Men for det selskab er grænsen sat ved blot 25 procent.

- Vi er ikke tilfredse med den svækkelse, men ellers er det et fornuftigt forslag, der er kommet ud af parlamentets behandling, siger generalsekretær i den europæiske fagbevægelse, John Monks. PM

Faglig fransk splittelse om EU

De tre største faglige landsorganisationer i Frankrig har hver sin holdning til afstemningen om EU's forfatningstraktat – dukkert for CGT-leder

Den franske afstemning om EU's forfatningstraktat splitter de tre største franske faglige landsorganisationer. Mens den moderate CFDT siger ja til traktaten, holder FO med en trotskistisk fløj sig neutral, og det tidligere kommunistiske CGT opfordrer medlemmerne til at stemme nej. Men CGT's øverste ledelse var i februar indstillet på at forholde sig neutral, og det efterfølgende ja i CGT's parlament kastede den øverste ledelse ud i en krise, der var tæt på at koste generalsekretæren Bernard Thibault hans politiske hoved.

Bernard Thibault havde til mødet i begyndelsen af februar forberedt en udtalelse, der sagde, at CGT ikke skulle tage direkte stilling til Forfatningstraktaten. Dermed brød han med den holdning, CGT indtog før afstemningen om Maastricht-traktaten i 1992, hvor CGT gik imod traktaten. Men Thibault har som leder af CGT indtaget en anden position til EU end tidligere ledere. Den forhåndværende frontkæmper inden for de franske jernbaner efterfulgte i 1999 Louis Viannet, der indledte en åbning i forhold til den europæiske faglige sammenslutning, EFS. Thibault førte linjen videre og fik dels CGT optaget i EFS dels brudt med CGT faste tilknytning til det franske kommunistparti. Thibault førte reformlinjen videre med underskrivelsen af flere aftaler på det franske arbejdsmarked og dermed en ny holdning til den sociale dialog, hvor CGT populært sagt aldrig tidligere underskrev noget som helst.

Thibault advaret

Mødet den 2. og 3. februar i CGT's

parlament skulle slå Thibaults reformlinje fast med den venlige holdning over for den europæiske fagbevægelse, der støtter forslaget til forfatningstraktat. På forhånd var Thibault advaret mod at gennemtrumfe sin udtalelse, da de store afdelinger i CGT med hans egne jernbanearbejdere i spidsen og også blandt andre afdelingerne for undervisning, forskning og kultur og kemiarbejderne var imod.

Og med 74 stemmer for, 37 imod og 5 blanke vedtog CGT's parlament en anden udtalelse, der afviste forfatningstraktaten. Flere delegerede ønskede Thibaults afgang, men hovedparten fastslog, at afstemningen kun var en afvisning af Thibaults EU-oplæg. Selv fandt Thibault, at resultatet satte spørgsmålstegn ved ikke blot oplægget om forfatningstraktaten, men også til hans reformlinje og holdning til samarbejdet med den øvrige europæiske fagbevægelse.

- Jeg var slået, derfor tænkte jeg et øjeblik på at gå af. Jeg tænkte, at det var nødvendigt at ændre den ansvarlige ledelse, sagde Thibault efterfølgende til Le Nouvel Observateur.

For socialt Europa

Siden er CGT-medlemmer gået forrest i nej-demonstrationerne forud for den franske afstemning den 29. maj. Men Bernard Thibault slår sig til tåls med, at CGT ikke siger nej til Europa eller nej til et fagligt, tværnationalt samarbejde. Tværtimod står CGT for et stærkere socialt Europa. Modstanden går på, at forfatningstraktaten ikke styrker det sociale Europa tilstrækkeligt og herunder ikke det grænseoverskridende faglige samarbejde.

++++

Netop på de punkter adskiller den franske venstrefløj sig generelt fra den danske, der går i mod en række af de krav, CGT stiller. Allerede på CGT-kongressen i 2003 hed det, at Europa har behov for sociale, kulturelle og grundlæggende miljømæssige regler. Det, der er brug for, er solidaritet og mere social samhørighed. Med 25 lande i EU anså CGT det for nødvendigt, at der kom grundlæggende rettigheder i fællesskabet og herunder også en anerkendelse af tjenester og service, der er så grundlæggende, at de holdes uden for de almindelige konkurrenceregler.

Ønsker klare mål for EU

Desuden hedder det i CGT-udtalelsen, at grænseoverskridende faglige rettigheder skal styrkes, og CGT tager her strejkeretten med – netop et ømtåleligt punkt i den danske debat. Men Bernard Thibault mener, at CGT tager EU alvorligt og siger til Le Monde, at det, man ønsker, er, at EU sætter sig mål for, hvad man vil med fællesskabet. Og her er CGT's krav, at det bliver et socialt Europa.

Den andet store franske landsorganisation, CFDT, forholder sig mere pragmatisk til forfatningstraktaten. Selv om CFDT også ønsker et socialt Europa, vejer organisationen blot for og imod forfatningstraktaten og kommer til resultatet, at ja-skålen vejer mest.

CFDT siger ja af ti grunde: Traktaten slår fast, at EU bygger på menneskelig værdighed, frihed, ligestilling og demokrati. Et af målene er fuld beskæftigelse og også en bæredygtig udvikling og sociale fremskridt. Charteret for grundlæggende rettigheder finder CFDT er et stort fremskridt.

Styrker social dialog

CFDT understreger også, at den europæiske fagbevægelse har fået opfyldt et ønske om, at der sker en bedre koordinering af landenes økonomiske politikker og herunder også beskæftigelsespolitikken, så der skabes vækst og beskæftigelse.

Samtidig fremhæver organisationen, at forfatningstraktaten ikke erstatter de nationale forfatninger. Det hedder også, at forfatningstraktaten styrker arbejdsmarkedets parterers rolle og sikrer deres uafhængighed. Den sociale dialog, som CFDT er en frontkæmper for i Frankrig, bliver dermed styrket. De fastlagte, årlige sociale topmøder med parterne er med til at understrege det, mener CFDT.

Den tredje store organisation, Force Ouvrière, FO, holder sig traditionelt ude fra politiske anbefalinger, og det gør organisationen også i spørgsmålet om en forfatningstraktat i EU.

- Vi overlader det helt til medlemmerne, siger Jean-Pierre Danis fra FO's Bruxelles-kontor. PM

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office, Bld. du Roi Albert II, 5/24

B-1210 Bruxelles. tel. 00-32-2-2040690 - fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch

